

Handledning för frivilliga brandkårer

Dencker, Hans

72 G Br

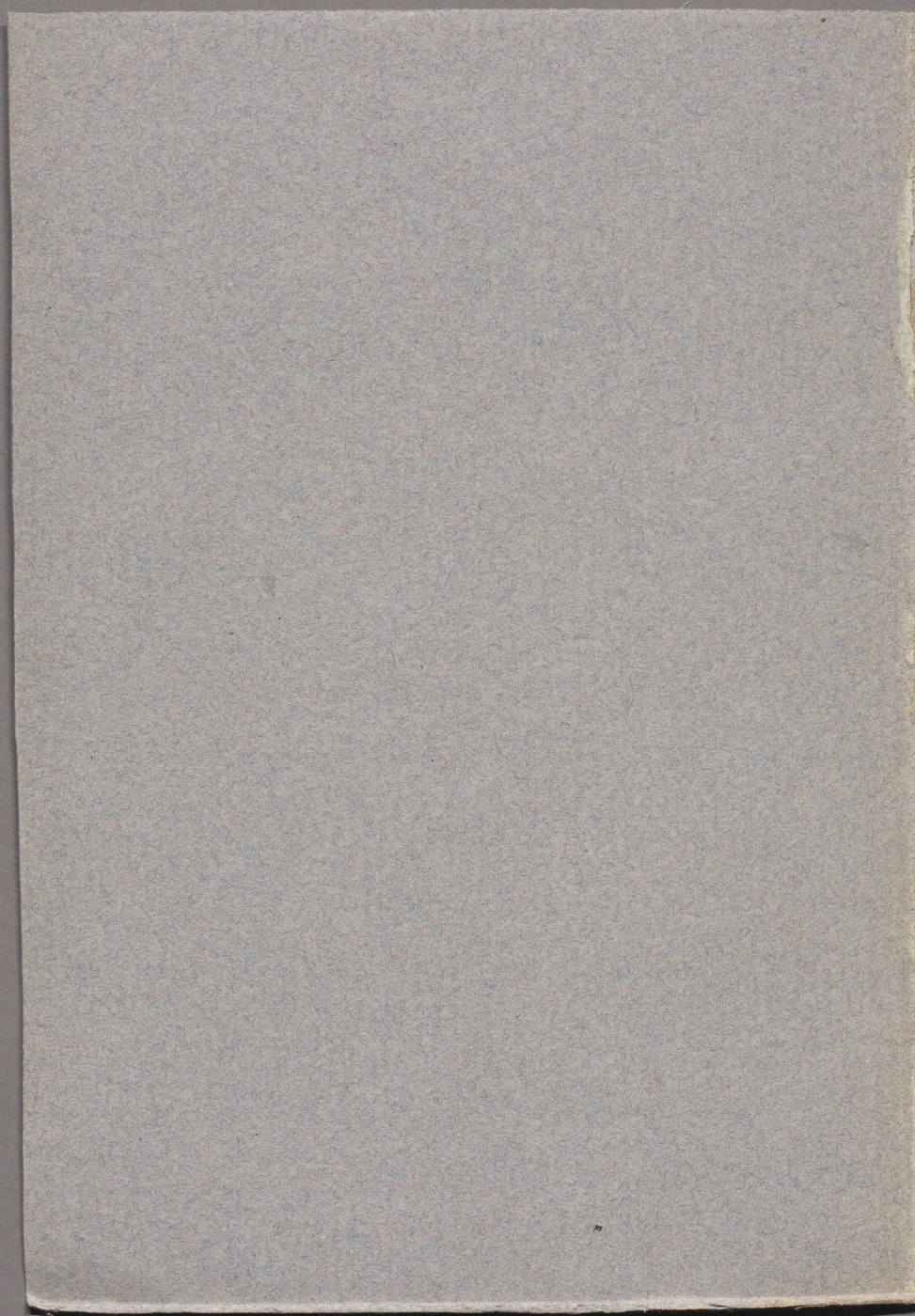

National Library
of Sweden

DEUTSCHE

Technik-
Beschreibung
(120)

Teknol.
Riddarhusen
(1771)
0

HANDLEDNING

FÖR

FRIVILLIGA BRANDKÅRER

En för alla, alla för en.

UTGIFVEN PÅ FÖRANSTALTANDE AF SVERIGES
FRIVILLIGA BRANDKÅRERS NYA RIKSFÖR-
BUND AF E. O. KAMMARSKRIFVARE

HANS DENCKER,
LANDSKRONA.

Sveriges frivilliga brandkårers nya Riksförbund

är den enda för hela riket gällande sammanslutning som arbetar för bildandet af frivilliga brandkårer.

Styrelse:

Handl. Patrik Forsström, Alfta.
Köpman H. Michaelson, Tågarp.
Förvaltare E. Broström, Köping.
Kammarskrifvare Hans Dencker, Landskrona.
Folkskollärare P. M. Rydholm, Skepparslöf.
Organist J. H. Ankarloo, Näsrum.
Sergeant Birger Sundberg, Rödesund.
Kantor Josef Svensson, Mörbylånga.
Bankkontorschef C. H. Liljegren, Torup.
Folkskollärare A. Lindell, Ål.

Suppleanter:

Handl. Gust. R. Hallén, Skummeslöf.
Kontrollant E. G. Eriksson, Täby.
Disponent N. P. Weman, Solberga.
Kontorist John Nyqvist, Köping.
Folkskollärare Birger Sundgren, Hvitaby.
Sergeant Axel Pihl, Farstorp,

Riksförbundet lämnar afgiftsfritt alla råd, anvisningar och upplysningar rörande eldsläckningsväsendets ordnande, i synnerhet på landsbygden, om hänvändelse göres till e. o. kammarskrifvare Hans Dencker, Landskrona, telefon 810; telegrafadress: Dencker 810.

Hvad är en frivillig brandkår?

Vid första påseende kan det tyckas, som vore denna fråga ganska öfverflödig att närmare ingå på. Men då det visat sig, att man här i landet från vissa håll finner uttalanden, som visa den besynnerligaste uppfattning om begreppet frivillighet, så torde det löna sig att närmare gå saken in på lifvet.

Sedan urgammal tid har skyldigheten att dämpa utbruten våld varit en medborgerlig pligt. Om nu borgarne icke af tvång och pligt, utan af egen fri vilja med gladt mod förklara sig beredda att egna tid och krafter åt brandbekämpandet inom eget samhälle och dess omgifning, så lägga de ju oförtydligt i dagen en hög grad af offervillighet och god medborgaranda.

Häremot invänder någon kanske, att det ofta händer, att personer, hvilka genom sin frivilliga sammanslutning bilda en frivillig brandkår, göra det i regel endast för att slippa blifva tvingade att tjänstgöra vid samhällets värnpliktiga brandkår.

Men att erkänna riktigheten af detta påstående vore att underkänna halten af det stora flertalets motiv. Nog kunna fall inträffa, att begäret att blifva populär, önskan att få beklåda en chefsbefattning, en befälsplats inom brandkåren, drifva vederbörande dit. Men i de flesta fall torde väl den äkta medborgarandan hafva drifvit aspiranterna till att oegennyttigt ställa sina krafter, arbete och tid till förfogande för samhällets bästa.

Ty det är just i den enskilde frivillige brandkårsmannens ställning till samhället, som tyngdpunkten ligger. Man får nämligen icke uppfatta begreppet frivillighet ungefär som så, att hvarje medlem af en frivillig brandkår i händelse af eldsutbrott eller fara därför efter förmodtfinnande och som det passar honom bäst begifver sig till brandstället eller låter bli.

Fastmer har den frivillige brandkårsmannen genom sitt inträde i den frivilliga brandkårens led af egen fri vilja åtagit sig skyldigheten att deltaga i anbefallda öfningar, göra vakttjänst, om så fordras, och förrätta tjänst på hvarje brandställe.

Han fullgör alltså icke en tjänst för den frivilliga brandkårens räkning, utan han tjänar samhället och *måste* prestera detta arbete för samhället, så länge han af egen fri vilja tillhör den frivilliga brandkåren. Och med sin verksamhet vid den frivilliga brandkåren uppfyller han den hvarje medborgare åliggande skyldigheten. Så snart han utträder ur den frivilliga brandkårens led, måste han på annat sätt fullgöra denna honom påhvilande medborgerliga skyldighet.

När man på detta sätt för sig klargjort begreppet "frivillighet", blifver den fråga, vi satt till öfverskrift öfver dessa rader, icke så svår att besvara. Svaret skulle lyda ungefär som så: En frivillig brandkår

är en sammanslutning af ett antal offervillige och modige män, hvilka till samhällets bästa och af egen fri vilja iklädt sig skyldigheten att bära eldbekämpandets tunga och hetta, därmed visande prof på en sann och äkta medborgaranda.

Bör den frivilliga brandkårsrörelsen understödjas?

Än sakta, än häftigt brusande rullar händelsernas gång fram genom mänsklighetens historia. Den drivande kraften är längtan efter lycka och frihet, begär efter fullkomnande, hvilka bana sig väg genom århundraden, än i fredlig sträfvan, än i strid med de dem motsatta hinder. Intet i individens eller folkens historia är så obetydligt, men intet heller så stort, att det icke förtjänar uppmärksamhet och tyckes vara värdt de utvaldas inverkan.

Och där, hvarest krafterna voro blinda för detta faktum, där förvandlade sig den lugna strömmen till skummande forsar, som gingo utöfver sina bräddar, spridande förödelse och olycka.

Men där förstående personer visste att hålla floden inom den rätta strömfåran, icke lade hinder i vägen för den, utan fastmer sökte underlätta loppet och skyddade den mot att slå in på sidobanor, där utgick från den åt alla håll välsignelse öfver tusenden och åter tusenden.

Det är en företeelse, som är lätt att iakttaga, hurusom de bredare lagren af folket sträfva i höjden, försöka att åt sina barn skapa en högre ställning i samhället än den, de sjelfva intagit, under det att andra från högre trappsteg sjunka ned i proletariatet. Ett ständigt evigt kretslopp!

Och detta energiska uppåtsträfvande på arbetets och utvecklingens väg af kroppsliga och andliga krafter och inhämtande af kunskaper och erfarenhet, hvilka just i vår tid så rastlöst försiggår, är en likaså glädjande som eggande företeelse.

Det ligger i folkens, i framstegens intresse, att allt, som kan jemna och bana väg för utvecklingen, som kan höja folket och utbilda det, omhuldas och gynnas af de på bildningens område mera försigkomna. Detta gäller icke blott den materiella sidan, utan äfven, och detta i all synnerhet, den ideella sidan af tingen. Och där är det nödvändigt, att man iakttaga den grundval, på hvilken man må kunna insätta detta inflytande. Ty den, som känner folket, han vet, att det icke sträfvar emot utvidgandet af sina insikter och åskådningssätt, utan tacksamt mottager hvad som på rätt sätt erbjudes detsamma. Man får ej nalkas det på det sättet, att man sätter på sig glasögonen och med en min af viktighet öfver sin vishet vill bära den till torgs.

Vi sade nyss, att man måste iakttaga den grundval, den basis, på hvilken man må kunna stöda detta inflytande. Det torde väl knappast finnas någon grundval, som är därtill mera egnad för att komma i beröring med alla folkets lager och befrämja dess välfärd än just de frivilliga brandkårerna. Ty inom deras led kan beredas plats för en hvar, som verkligen med allvar menar något med sitt intresse för folkets välfärd. Den, som vill inverka på folket, måste äga dess förtroende, ty annars gagnar honom till intet all hans lärdom. Och huru kan man bättre vinna detta förtroende, än genom att inträda i en organisation, i hvilken kraft, mod, beslutsamhet, fallenhet och kunskaper i så hög grad kunna bibehållas, hvarest vi under och i gemenskap med andra, likgiltigt hvilken ställning de intaga i lifvet, kunna draga vårt strå till stacken såsom bidrag till hjälp i kampen mot naturkrafterna? En person egnar sin fysiska kraft åt yrket, en annan sina kunskaper, en tredje sitt skarpsinne och intelligens, en fjärde sin sinnesnärvaro o. s. v. Alla hafva vi något att gifva. De frivilliga brandkårerna skola från en obetydlig början utveckla sig till en viktig angelägenhet af sådan betydelse, att det är en ära att tillhöra dem.

Vi känna för öfrigt intet stånd och intet yrke, där det skulle anses såsom ett steg nedåt, om en person af detsamma toge på sig den frivillige brandkårsmannens enkla rock. Nog kunde det hända, att en eller annan skulle visa nedlåtande miner och kanske mången skulle som en bagatell betrakta våra sträfvanden till fromma för saken.

Men den, som vill göra sig besvär att på närmare håll taga kändedom om vårt arbete, den skall förvisso snart få en annan mening. Antingen vi nu bära uniform eller endast vårt förbundsmärke, i hvilken form vi än arbeta för saken är ju likgiltigt. Hufvudsaken är, att vi arbeta och arbeta under ett gemensamt tecken: ett samhörighets-tecken.

Vi kunna ej erbjuda höga förtroendeposter, ty hvarje plats inom vårt förbund, antingen det är utöfvande, anförande eller annat, ansluter sig endast till arbetet och våra sträfvanden, men det kunna vi med stolthet framhålla, det är ett arbete värdigt den bäste. Och med glädje och stolthet kunna vi peka på våra utländska kamraters led, i hvilka stå många framstående och utmärkta män och vi våga hoppas, att så äfven skall blifva mer och mer fallet hos oss.

Ty den frivilliga brandkårsrörelsen fordrar mycket af oss. Mäniskokärlek och kärlek till hus och hem. Medlidande med de olyckliga, icke ett i ord uttryckt tomt beklagande, fraser, utan ett i handling visadt. Mod och uthållighet, sinnesnärvaro, måttlighet och hofsamhet, deltagande i medmänniskors öde, trohet mot kamrater, härdad och pröfvad i farans svåra stunder, förmåga att underordna sin vilja under en annans, bortseende från egen bekvämlighet, då det gäller nästans hus och hem, medborgarens ve och väl.

Och hvar finnes väl en folklig sammanslutning, som till sin ideala läggning, som sitt mål satt något bättre och högre än just den frivilliga brandkårsrörelsen, och som borde hafva större utsikt att tränga in öfver allt.

Därför en uppmaning till alla, rik eller fattig, borgare eller bonde,

präst eller lärare, arbetare eller tjänsteman, som har för afsikt att på ett eller annat sätt söka verka för landets och folkets välfärd, på vårt område finnes ett arbetsfält, öppet för alla!

Om icke hjärtat manar att här bidraga med anslutning, så borde redan klokheten bjuda att ställa sig till förfogande för en så viktig sammanslutning, som förvisso kommer att spela en framstående roll i kommande tider.

De frivilliga brandkårerna och fosterlandet.

De frivilliga brandkårerna äro föreningar, hvilkas medlemmar åtaga sig att lämna en ordnad hjälp vid eldsvådor och liknande olyckor. Genom ordning, offervillighet och en trogen pliktuppfyllelse uppmanas inom dessa kårer goda medborgaredygder och kärlek till det land, hvars välstånd brandkårsföreningarna just skola trygga. Därför böra de frivilliga brandkårerna vara föremål för allas välvilja och understöd, särskildt som de äro befrämjare af en sann patriotism, en den vackraste dygd en medborgare kan äga. Tillsammans med kärleken till nästan utgör denna känsla den frivillige brandkårsmannens rättesnöre, då han villigt underkastar sig mödor och besvär för att skydda samhället och gagna sitt land genom räddandet af lif och egendom undan förstörelse.

Patriotismen har sin rot i kärleken till hembygden, som är en helt naturlig känsla hos enhver. Hembygden är det fält där de frivilliga brandkårerna utföra sitt värf då de skynda till bistånd vid inträffade olyckor. Genom det uppoffrande arbetet och det uppfostrande samlifvet i brandkårerna vidgas de frivilliga brandkårsmännens synkrets, deras sinnen bli mottagliga för intryck från ett allt vidsträckt område och kärleken till hembygden går öfver i kärlek till det stora gemensamma fäderneslandet. När folksångens toner ljuda vid de frivilliga brandkårernas möten tändes också hänförelsens eld i brandkårsmännens sinnen och alla stå som *en* man redo att offra allt för den sak, som knyter dem tillsammans. Det är vårt lands, vårt folks bästa, som brandkårsföreningarna befrämja, då de värna och skydda den nödställda nästans egendom och hos de frivilliga brandkårerna kunna också alla finna ett troget stöd och en kraftig hjälp, när sådan behöfves i farans och nödens stund. De frivilliga brandkårsmännen sätta en ära uti, att utan tanke på någon timlig ersättning utföra sitt arbete endast för det allmännas bästa och sina medmänniskors lycka, ett arbete hvare de finna tillfredsställelse och glädje.

Skyddet af närliggande byggnader vid eldsvåda.

Vid alla större eldsvådor på landet måste det egnas en synnerlig uppmärksamhet åt de byggnader, som befinna sig i närheten af själfva brandplatsen; i många fall kan det rent af blifva den frivilliga brandkårens enda sysselsättning. Det gäller därför att i främsta rummet befälet noga tillser sådant, som kan hindra elden från att vidare gripa omkring sig, ty försyndar det sig häremot, genom att lämna grannbyggnaderna obeckakade, kan det lätt hända att brandkåren kommer att stå mot två eldhärdar i stället för en, och elden få en sådan öfverhand som den icke bort i betraktande af förefintliga släckningsresurser. Grannbyggnaderna böra därför vid en eldsvåda väl skyddas mot såväl direkt antändning som mot flygeld.

Skyddandet mot direkt antändning vid en eldsvåda, då fara är för handen att lågorna skola kasta sig öfver på en annan, ännu icke antänd byggnad, sker såväl utifrån som inne i den hotade byggnaden. Utifrån skyddas byggnaden sålunda, att en eller flera strålförare, stående på marken för att lättare kunna röra sig, bespruta dess väggar och tak med vatten. Skyddet underlättas med tillhjälp af öfver huset eller taket spända brandsegel, hvilka måste hållas fuktiga. Under alla förhållanden måste det hushållas med vattnet, i fall detta icke finnes till öfverflöd; en enda minuts väntan på en aldrig så liten kvantitet vatten kan, om något ställe på den hotade byggnaden hunnit blifva torrt, medföra den fruktade katastrofen.

Inne i själfva byggnaden skola rummen och vinden sorgfälligt bevakas af brandkårmän, utrustade med pyttsprutor, kolsyreapparater och vattenämbar, för att med dessa redskap släcka möjligen inträngande gnistor eller genombrytande eldslågor. Skulle det oaktadt elden likväl gripa omkring sig i byggnader, eller faran väsentligen ökas på annat sätt, måste dock i god tid skyddsmanskapet återkallas.

Stundom kan man hindra eldens spridning till angränsande byggnader genom att undanskaffa mellanliggande plank, skjul eller vedtrafvar. I händelse det finnes förhoppning om ett gynnsamt resultat bör icke ett ögonblicks tvekan uppstå att tillgripa detta medel.

Det är ju en regel vid utförandet af brandkårsarbetet att uppoffra det mindre värdefulla framför sådant, som äger ett större värde. Denna regel får ej heller åsidosättas, då det gäller att välja platsen där man skall fatta posto vid skyddandet af byggnader, hotade af elden.

Flygelden är en faktor, som vid hvarje större eldsvåda spelar en roll, hvars betydelse man ingalunda ostraffadt får förbise, då det gäller att träffa anordningarna för eldsläckningsarbetet. Tyvärr lemnas dock denna faktor icke så sällan obeaktad och vanligen då med den sorgliga påföljd, att byggnader, som befinna sig på långt håll från den ursprungliga eldhärden, inom kort stå i lågor. Vid alla större eldsvådor föras massor af gnistor och bränsle af vinden omkring på ofantligt långa sträckor. Räder det regn- eller snöväder minskas faran

betydligt, men under andra förhållanden bildar detta eldregn en öfverhängande fara, isynnerhet för byggnader, som sakna eldsäkert täckningsmateriel och som ligga från vindsidan. Brandkåren måste därför draga försorg om, att alla af flygeld hotade byggnader och upplag blifva på ett sorgfälligt sätt bevakade. Visserligen bör det i de hotade byggnaderna boende folket själfvt hjälpa till vid utförandet af detta arbete, men man kan icke enbart lita på detta. De, som bo nära ett ställe, där eldsvåda utbrutit, bli naturligtvis så uppskrämda att de tappa hufvudet, och de som bo längre bort anse i de flesta fall ett bevakande onödigt, hvarför de hellre begifva sig till brandplatsen för att åskåda branden än stanna hemma och tillse sitt eget.

Huru långt flygelden kan nå måste befälet för hvarje gång söka pröfva och beräkna. Det har gifvits af oss kända fall då gnistor antändt på femhundra meters afstånd, t. o. m. längre. I allmänhet, utom vid stark blåst, torde man kunna fixera gränsen till tvåhundra meter med vinden. Det ligger därför vikt uppå, att de frivilliga brandkåreerna på landet utsträcka sina öfningar till att omfatta skyddet af äfven på längre håll från öfningsplatsen belägna byggnader, genom att där utpostera skyddspersonal. Det är för sent att först då verkliga eldfara är för handen lämna några instruktioner.

---

*

Normalstadgar

för

frivilliga brandkårer.

§ 1.

Brandkåren är en förening af personer, som frivilligt förpliktiga sig att lämna en ordnad hjälp vid eldsolyckor och liknande tillfällen af fara och nöd.

§ 2.

Enligt brandkårens bestämmande kan till medlem af kåren antagas en hvar i samhället boende person, som vill deltaga i kårens arbete — *arbetande medlemmar* — eller genom penningbidrag understödja detsamma — *understödjande medlemmar*.

Arbetande medlemmar skola skriftligen tillkännage, att de ställa sig kårens stadgar, reglementen och instruktioner till efterrättelse samt äro villiga till att lemna sitt personliga biträde vid eldsläcknings- och räddningstjänst.

Understödjande medlemmar erlægga en af brandkåren bestämd årsafgift, som inbetales hvarje år före årsmötet.

§ 3.

Arbetande medlemmar, som fullgjort sina stadgeenliga skyldigheter, äga rätt att deltaga i kårens öfverläggningar och beslut; vid omröstning äger hvarje medlem en röst.

Understödjande medlemmar, som erlagt sina årsafgifter, få deltaga i kårens öfverläggningar, men icke i dess beslut.

§ 4.

Arbetande medlemmar ha skyldighet att med oförtrutet nit biträda vid eldsvådor och öfningar samt då utan invändningar åtlyda de tillsägelser, som gifvas af befälet.

Den, som gång efter annan utan giltigt förfall är frånvarande från öfningar och eldsvådor, eller under tjänsteutöfning visar ohörsamhet, eller som på annat sätt genom brott mot stadgarna visar sig ovärdig att tillhöra kåren, uteslutes af styrelsen ur densamma.

Afgångna eller uteslutna medlemmar ha intet som helst kraf på brandkåren eller dess tillgångar.

Arbetande medlem, som önskar utträda ur kåren, skall därom göra anmälan en månad i förväg. Den, som afflyttar från samhället, afföres ur kåren af styrelsen.

§ 5.

Brandkåren tillhör som aktiv medlem Sveriges frivilliga brandkårens nya riksförbund, hvars styrelse äger rätt att genom sina inspektörer utöfva uppsikt öfver kårens brandredskap och därvid göra de erinringar, som kunna påkallas.

§ 6.

Brandkåren sammanträder till årsmöte hvarje år före mars månads utgång, på tid och plats, som styrelsens ordförande genom kungörelse på kårens anslagstafla eller på annat lämpligt sätt minst åtta dagar i förväg delgifver medlemmarna.

Extra sammanträde äger rum på ordförandens kallelse, då styrelsen så anser nödigt eller minst 10 medlemmar för visst uppgifvet ärendes behandling därom skriftligen anhålla.

Vid årsmötet förekommer till behandling:

- a) styrelsens berättelse om verksamheten under det förlutna året;
- b) framläggandet af revisionsberättelsen och beslut med anledning häraf;
- c) val af chef och vice chef för kåren samt chefer för kårens afdelningar;
- d) val af styrelse och suppleanter;
- e) val af två revisorer och en suppleant;
- f) val af ett ombud till brandkårsförbundet eller, om sådant icke finnes, till riksförbundets förbundsrad;

g) öfriga frågor, som af styrelsen blifvit väcktä eller till styrelsen inlämnade minst fem dagar före årsmötet.

Valen gälla, där ej annorlunda bestämts, till nästa årsmöte.

Genom här ofvan omnämnda ombud uppehålles förbindelsen mellan brandkåren och dess styrelse å ena sidan samt riksförbundets styrelse och vederbörande brandkårsförbund å den andra.

Omedelbart efter hållet årsmöte inlämnas till brandkårsförbundet och riksförbundets styrelse uppgift å de valda styrelseledamöterna samt ombudet, jemte deras adresser.

§ 7.

De arbetande medlemmarna kunna lämpligen uppdelas på en eller flera af följande afdelningar i denna ordning:

- I. *Sprutafdelningen*, som har befattning med sprutan eller dess användande;
- II. *Vattenhemptningsafdelningen*, hvilken åligger att i mån af behof framskaffa vatten;
- III. *Bergningsafdelningen*, hvars uppgift är att rädda lif och gods;
- IV. *Vakt- och reservafdelningen*, som fyller vakanser af personalen vid någon af de andra afdelningarna och uppehåller vakten omkring brandstället samt tager vård om räddadt gods.

För att kunna lämna den första hjälpen vid olycksfall bör inom brandkåren finnas en *samaritafdelning*, hvars medlemmar äro kunniga i sjukvårdstjänst.

Styrelsen eller efter dess bestämmande chefen för kåren fördelar på lämpligaste sätt de arbetande medlemmarna på afdelningarna. Efter gjord fördelning åligger det chefen för kåren att tillstålla hvarje afdelningschef en förteckning öfver den personal, som blifvit honom tilldelad, samt att på lämpligt sätt delgifva fördelningen för kåren i sin helhet.

§ 8.

Förutom chefen och vice chefen för kåren består styrelsen af fem ledamöter jämte fyra suppleanter, valda bland såväl de arbetande som de understödjande medlemmarna.

Styrelsen, som årligen inom sig utser ordförande, vice ordförande, sekreterare och skattmästare, handhar kårens ekonomiska angelägenheter och är beslutförför, när minst fyra ledamöter eller suppleanter äro närvarande.

§ 9.

Styrelsens ordförande, eller vid förfall för denne, vice ordförande, kallar styrelsen och kåren till sammanträden, leder dessa samt vakar i första hand öfver att stadgarna efterleivas.

Sekreteraren för protokoll vid styrelsens och kårens sammanträden, medlemsförteckning, inventariebok, nödiga anteckningar om öfningar och eldsvådor samt ombesörjer expeditionsgöromålen.

Skattmästaren handhar, enligt styrelsens bestämmande, kårens kassa och för räkenskaper däröfver. Dessa räkenskaper afslutas för kalenderår.

§ 10.

För att brandkåren skall kunna uppfylla det med den afsedda ändamålet åligger det styrelsen att tillse, såväl att de i stadgarna föreskrifna öfningarna blifva afhållna, som ock att kåren för sin verksamhet förses med så goda och ändamålsenliga eldsläcknings- och räddningsredskap, som dess tillgångar det medgifva.

§ 11.

Hvarje år före januari månads utgång lämnar styrelsen till riksförbundets styrelse en uppgift å brandkårens personalstyrka vid årsskiftet, antal öfningar under det gångna året m. m., allt enligt särskilda formulär.

§ 12.

Chefen för brandkåren — brandkårschefen — som är kårens styresman, leder i denna sin egenskap arbetena vid öfningar och eldsvådor samt har dessutom följande åligganden:

- att* minst två gånger årligen sammankalla kåren till öfning och mönstring;
- att* ansvara för att kårens redskap äro i mönstergillt skick och alltid färdiga till omedelbart användande;
- att* vid behof och i samråd med styrelsen ombesörja att bristfälligheter, som uppstå å redskap och utredning, blifva omedelbart afhjälpta; samt
- att* i öfrigt befrämja allt, som kan vara till nytta för kårens duglighet och anseende.

Vid förfall för chefen inträder i dennes ställe vice chefen.

§ 13.

- De *arbetande* medlemmarna åtaga sig genom sitt inträde i kåren
- att* vid mönstring eller öfning inställa sig i god tid å angifven plats;
  - att* då kåren kallas till eldsvåda eller liknande olycka ofördröjligen begifva sig till den bestämda samlingsplatsen; samt
  - att* ej utan giltigt förfall försumma inställelse till öfning eller eldsvåda och ej utan lof aflägsna sig därifrån.

§ 14.

För eldsläcknings- och räddningstjänstens utöfning lända särskilda reglementen och instruktioner till efterrättelse.

§ 15.

I samhällen, där gällande brandstadga tillämpas, ställer chefen för kåren sig vid eldsvådor till efterrättelse de anvisningar, som gifvas af den af kommunen tillsatte brandchefen.

§ 16.

I den mån dessa stadgar behöfva förtydligas eller fullständigas äger brandkåren, på styrelsens förslag, göra detta genom särskilda beslut.

§ 17.

Beslut om brandkårens upplösning kan ske, om de arbetande medlemmarna så nedgått i antal eller eljest sådana förhållanden uppkommit, att styrelsen med två tredjedels majoritet anser en upplösning böra ske, och tvänne sammanträden, däraf ett årsmöte, med samma röstöfvervikt bekräftar styrelsens förslag härutinnan. Upplöses brandkåren få tillgångarna icke delas mellan medlemmarna, utan skall det vid sista sammanträdet bestämmas, huru tillgångarna skola användas till gagn för samhällets brandväsen.

Vid kårens upplösning göres anmälan därom hos riksförbundets styrelse.

Instruktion,

att i tillämpliga delar användas af frivilliga brandkårer.

§ 1.

Hvarje frivillig brandkår står vid öfningar och eldsvådor under omedelbart befäl af brandkårschefen eller den hans tjänst förrättar.

§ 2.

Under all tjänstgöring äro kårens medlemmar skyldiga till lydnad och hörsamhet gent emot sitt befäl samt till ordning och godt uppförande, så att allt arbete vid öfningar och eldsvådor går tyst, lugnt, snabbt och energiskt.

Vid början af hvarje öfning eller efter skedd eldsläckning verkställas upprop af vederbörande afdelningschefer, hvarvid de närvarande antecknas.

Förrän all redskap blifvit iordningställd efter begagnandet äger ingen att utan tillåtelse aflägsna sig, hvarjämte de, som ha bevakning öfver bärgad egendom sig anförtrodd, skola kvarstanna, tills ägaren mottagit densamma eller annan bevakning anskaffats.

§ 3.

Den, som först blir varse eldsvåda, skall genast underrätta brandkårschefen, föranstalta om att öfverenskomna larmsignaler gifvas, samt i öfrigt på lämpligaste sätt vidtaga släckningsåtgärder.

Hvarje medlem är skyldig att infinna sig till öfningar samt vid alla inom samhället inträffande eldsvådor, äfvensom till sådana utom samhället, till hvilka enligt befälets bestämmelser uttryckning skall ske.

§ 4.

Äro *brandkårschef* och *vice brandkårschef* frånvarande vid eldsvådor, tages befälet öfver kåren af afdelningscheferna i den ordning, som nummerföljden å deras afdelningar angifver.

Afdelningscheferna föra, under brandkårschefens ledning, befälet öfver respektive afdelningar och hafva såsom sådana följande skyldigheter:

att tillse att styrkan är fulltalig och att vid uppstående vakanser därom underrätta brandkårschefen;

att hvar för sin afdelning föra rullor öfver personalen;

att vid öfningarna lämna personalen sådan undervisning, att den blir fullt förtrogen med redskapen, hvilka medlemmarna skola tillhållas att väl vårda och tillvarataga;

att genast till brandkårschefen anmäla bristfälligheter å materieln, öfver hvilken afdelningscheferna, hvar för sin afdelning, utöfva den närmaste tillsynen; samt

att hos brandkårschefen underrätta om inträffande försummelse från personalens sida.

Förman är skyldig biträda afdelningschefen i tjänstegöromålen samt öfvertager i dennes frånvaro befälet öfver vederbörande afdelning.

Vid ombyte af brandkårschefer och öfrigt befäl skall afleverering ske och anmälan härom göras hos styrelsen.

Förutom hvad i stadgarna är föreskrifvet åligger det *personalen* i öfrigt:

att utan invändningar åtlyda de af befälet under tjänstgöringen gifna tillsägelserna;

att väl vårda och handtera alla till begagnande utlämnade persedlar och redskap samt genast anmäla, om något förkommit eller skadats;

att tjänstgöra på hvilken afdelning och på hvilken plats vederbörande befäl bestämmer;

att vid eldsvådor, om så påfordras, arbeta vid redskap, som ej tillhöra kåren; samt

att i öfrigt ställa sig till efterrättelse andra för brandkåren gifna föreskrifter.

§ 5.

Till *mönstring* och *öfning* sammankallas kåren på sätt brandkårschefen finner lämpligt.

Kåren samlas på utsatt klockslag vid sprutstationen, där personalen ordnar sig afdelningsvis på två led.

Därefter företagas öfningar enligt plan, som af brandkårschefen bestämmes.

§ 6.

Vid *eldsvåda* allarmeras kåren på öfverenskommet sätt dels med utdelade eller på olika platser inom samhället förvarade brandlurar, dels, där så ske kan, med ånghvislor, dels med ringning i kyrkklockan och dels med påringning i telefon. Hvar och en bör vid larm sätta en heder i att vara den förste på den vid hans afdelning bestämde mötesplatsen.

Sprutafdelningen samlas vid sprutstationen, därifrån uttryckning till eldstället göres så snart som tillräcklig dragkraft för transport af fordon och redskap, samt vid längre färd personal för sprutans skötande, kommit tillstädes. Den personal, som anländer efter det uttryckning gjorts, skyndar direkt till brandstället.

Vid framkomsten till brandstället ordnas sprutan, så snart placering för densamma bestämts, till arbete, som börjas på kommando-ordet: Pumpa!

Sprutafdelningen bör genast fördelas å pumplag, som aflösa hvarandra på sådant sätt, att arbetet icke behöfver afstanna.

Vattenhämtningsafdelningen möter, såvida ej annorlunda bestämts, vid brandstället, medhafvande fyllda vattenkär! Sedan dessa tömts, skola vattenkörarne omedelbart begifva sig till vattenhämtningsstället och där erhålla ny påfyllning. Under inga förhållanden få vattenkörare onödigtvis uppehålla sig vid eldstället.

Som lämpliga kär! för vattentransport begagnas vanliga mjölktransportkär! af plåt.

Bärgnings- samt *vakt-* och *reserv-*afdelningarna möta, därest ej annat föreskrifvits, omedelbart vid brandstället, då detta är beläget inom samhället, i annat fall vid sprutstationen, för att därifrån medfölja afgående skjutsar.

Vid framkomsten till brandstället tillser bärgningsafdelningen, om fara hotar i huset boende personer, och vidtagas skyndsamma åtgärder för dessas räddande, hvarvid i första hand anlitas husets ingångar och trappor.

Husdjur, som finnas inne i byggnaderna, utföras och bortföras till sådan plats, att de ej få tillfälle att springa tillbaka in i elden. Visa sig djuren motsträfviga vid utförandet från stallet, öfvervinnes detta ganska lätt på så sätt, att två män ställa sig på hvar sin sida om djuret, fatta hvarandras händer bakom djuret och med armarna i djurets hasveck föra detsamma framåt.

Vid bärgandet af lösegendom iakttages all möjlig varsamhet, så att godset ej skadas eller sönderslås. I handhafvandet af brandsegel och brandstegar skall bärgningsafdelningen vara väl förtrogen.

Vakt- och *reservafdelningen* hindrar obehöriga personer att inblanda sig i släckningsarbetet och bärgningsbestyren, tager hand om och vårdar bärgadt gods samt fyller de luckor, som möjligen uppstå

inom de öfriga afdelningarna. Behöfves pumpare till sprutorna, tagas dessa i främsta rummet ur reservafdelningen.

§ 7.

Strålföraren har följande att iakttaga:

att alltid till sitt biträde hafva en å två man i närheten;

att vara oförskräckt men ej onödigt djärf;

att städse vara uppmärksam på den fara, för hvilken han är utsatt till följd af öfverhandtagande eld och rök, instörtande väggar, tak, bjälklag, golf m. m.;

att ej gå i rökuppfyllda rum utan räddningslina om lifvet;

att ej tränga för långt in i brinnande hus utan att tillse att återgångsvägen är fri;

att ej lämna slangen, om rök eller annat tvingar till återtag, ty längs slangen kan man alltid leta sig ut;

att alltid angripa elden i dess rotpunkt;

att låta strålen gå med vindens riktning, ty då håller strålen bättre ihop och bibehåller längre sin kraft;

att alltid söka komma med strålen så nära in på elden som möjligt och söka rikta strålen rätt emot det brinnande föremålet, så att strålen må kunna verka kraftigt;

att släcka en brinnande vägg nedifrån och upp;

att hålla strålröret stadigt och säkert, så att strålen ej slänger hit och dit;

att angripa elden på ett bestämdt ställe och ej utan tvingande nödvändighet byta om mål för strålen, förr än elden blifvit fullt släckt på det ställe, där vattengifningen med strålen pågår;

att i första hand skydda dörrar, trappor, pelare, stöd, ångpannor;

att ej låta strålen komma i beröring med elektrisk belysningstråd, ty strålröret och den våta slangen äro goda ledare för den elektriska strömmen;

att tillse, att slangarna ej komma på sådana ställen, där de af eld, hetta eller skarpa föremål kunna skadas;

att då temperaturen ute är under fryspunkten, aldrig fullt tillsluta ett ställbart munstycke;

att ej skaffa ökad lufttillträde till ett slutet rum, i hvilket eld kommit lös, förr än vatten med fullt tryck fås ut från munstycket;

att ej med strålen slå ut fönster inifrån;

att, om hettan blifver stark, taga sig en afkylning genom att sätta tummen för strålen; samt

att genast åtlyda gifna tillsägelser, särskildt då det gäller att draga sig tillbaka.

§ 8.

Den, som intränger i rökuppfyllda lägenheter, skall hafva räddningslina fästad om lifvet och bör ihågkomma, att man bäst skyddar sig mot rök genom att gå i nedhukad ställning eller krypa fram; de medförda munsvamparna äro vid dylika tillfällen lämpliga att använda.

En hvar skall ägna uppmärksamhet åt, att slangarna ej onödigtvis läggas i krökningar och att skarpa brytningar undvikas samt att de ej äro vridna.

Under sträng köld bör vattnet i slangarna hållas rinnande till förekommande af frysning, äfven om det för tillfället ej behöfver användas för släckningen.

Dörrar och fönster hållas slutna, på det att luftdrag ej må gifva elden ytterligare fart. Först när strålföraren kommit på sin plats och vattentillgång finnes, må de öppnas för rökens och vattenångans aflägsnande.

Till förekommande af skador, orsakade af glasskärfvor, böra, då lufttillträde genom fönstren behöfver anskaffas, desamma öppnas i stället för att krossas, men då detta ej kan ske, böra fönsterrutorna om möjligt krossas utifrån och inåt.

Vid hvarje eldsvåda är nödvändigt att ordna så, att i händelse af behof, en riklig vattentillgång kan åstadkommas.

Till släckande af brinnande oljor bör användas jord, sand eller dylikt i stället för vatten, som vid sådana tillfällen gör mer skada än nytta.

Finnes ångpanna i brinnande hus, böra kranar och ventiler till densamma öppnas i och för undvikande af pannans explosion.

§ 9.

Under alla färder, äfvensom i arbetet, iakttages ordning, sammanhållning och tystnad, med aktgifvande på de tillsägelser, som af befälet utdelas. Brandkårsmännen få under öfningar och eldsvådor ej kommendera hvarandra eller åtlyda tillsägelser af andra än befälet.

§ 10.

Hvarje medlem i kåren bör vara förtrogen med alla sådana förhållanden på orten, som kunna vara af vikt att ha kännedom om vid eldsutbrott. De böra sålunda bl. a. känna de platser, där tillgång till vatten finnes, såsom brunnar, bäckar och dyl.

§ 11.

Alla arbeten skola utföras lugnt och besinningsfullt; allt onödigt ropande och oväsen är förbjudet.

Under pågående eldsvåda skall den personal, som ej är upptagen af släckningsarbete, alltid vara samlad vid sin afdelning.

§ 12.

Komma flera frivilliga brandkärer tillstädes å en brandplats, böra dessa arbeten ledas enhetligt och cheferna för kårerna af denna anledning inhämta anvisningar af brandkårschefen på platsen.

Då ett *brandsegel* skall tagas upp på taket, erfordras härtill tre å fyra man. Seglet tages af dessa på venstra axeln, eller under venstra armen, hvarefter uppstigandet på en uppsatt stege begynner. Då man sålunda fått seglet upp på taket, föres det på samma sätt till den del af huset, där det skall placeras. Segelrullen lägges på taket, sejsingarna tagas upp och seglet är klart att rulla längs taket eller öfver takkanten ned längs väggen, för att skydda densamma från att antändas. Man får dock ej låta seglet gå, förr än sprutan är klar, så att seglet strax kan sprutas vått. De andra seglen upptagas på samma sätt och läggas så, att de med kanterna väl täcka hvarandra. För att kvarhålla seglet kan man binda stagrep om skorstenarna eller i särskilda i taket inslagna större spik. Den personal, som har utläggning af brandsegel om hand, bör öfvas att obehindrat och säkert gå på taken utan att med händerna hålla i annat än seglen.

Att upphissa eller på annat sätt upptaga brandsegel på taket brukar vara både tidsödande och olämpligt. Likaså bör ej heller seglet utbredas på marken och därifrån upphalas på taket, emedan detta sätt vanligen ej leder till ett godt resultat.

Det bästa brandskyddet på landsbygden är en frivillig brandkår.

Bilda frivilliga brandkårer!

Om bokföringen af medlemmarna.

Det är af synnerlig vikt att de i stadgarna omtalade medlemsförteckningarna samt afdelningsrullorna föras så fullständigt att de i framtiden kunna vara källor till efterforskningar rörande de frivillige brandkårsmännens arbete i eldsläckningens tjänst.

Flera gånger har utgifvaren af detta häfte mottagit förfrågningar rörande rullornas förande och för att tillmötesgå öfriga gamla och nybildade kårer lämnas härmed exempel, dels på medlemsförteckning och dels på afdelningsrulla. I ordningens intresse måste äfven vid de kårer som utlämna personlig utrustning till sina medlemmar föras en förteckning öfver utlämnade persedlar och kan exempel 3 då tjäna till ledning. Äfven borde enhvar som mottager persedlarna öfverlämna kvitto därpå i form af förbindelse, exempel 4. Denna förbindelse återlämnas då vederbörande återlämnar sin utrustning.

Exempel på medlemsförteckning enl. § 9 i stadgarna.

N:o	Namn och förnamn födelseår och yrke	Inträdde i tjänsten	Afdeln.	Tjänste- ställning	Heders- tecken	Utträdt ur kåren och andra anm.
1	Granolund, Karl Oskar, f. 3 dec. 1875, mekaniker	1 jan. 1903	Strål- förare Spru- tan n:o 1	1908 den 25 febr. utsedd till afd.-chef	1918 jan. 1 erhål- lit silf- verme- dalj för 15- årig tjänst.	
2	Eriksson, Albert Gunnar, f. 24 juni 1882, murare	6 juni 1903	Bärg- nings- afdel- ning	—	—	Utträdt ur kåren den 24 okt. 1977 på grund af flyttning till Oskars- hamn

O. s. v.

Exempel på afdelningsrulla enl. § 2 i instruktionen.

Löp. N:o	N:o i st- rulla	N a m n	Öf- ning 5/3 17	Öf- ning 6/7 17	Elds- våda 25/7 17	Öf- ning 18/17	o.	s.	v.	Anmärkn.
		Bärgningsafdelningen								
1	12	Andersson, Karl	fat- tas, bort- rest	närv.	närv.	närv.				Erhöll be- röm för duktigt ar- bete, rädd. 8 kreatur
2	8	Möller, Knut	närv.	fat- tas	fat- tas	fat- tas				
					värnplikt					
3	10	Bengtsson, Ernfr.	fat- tas, bort- rest	närv.	ank. etter 1 tim.	närv.				
4	3	Karlsson, Josef	närv.	närv.	närv.	närv.				

O. s. v.

Exempel på förteckning öfver utlämnad personlig utrustning.

N:o	N a m n	Erhål- lit den	Hjäl- m	Rock	Bälte	Yxa m. fodral	Lina	Buftsax	El. lykta	O. s. v.	Aflämnadt den
1	Andersson, Karl	3 jan. 1912	1	1	1	1	1		1		
2	Svensson, Gunnar	3 " "	1	1	1	1	1				
3	Karlsson, Oskar	3 " "	1	1	1	1		1			
4	Grankvist, Leo	3 " "	1	1	1	1					20 juli 1912
5	Olsen, Gunnar	3 " "	1	1	1	1					
6	Cronwall, Nils	3 " "	1	1	1	1					

O. s. v.

Exempel på förbindelse.

..... frivilliga brandkår.

Förbindelse N:o .....

Af brandkårens förråd har undertecknad denna dag mottagit
i godt skick:

..... Hjäl-m.

..... Rock.

..... Bälte.

..... Yxa med fodral.

..... Lina med karbinhake.

..... O. s. v.

och förbinder jag mig att väl vårda detsamma och på egen be-
kostnad reparera dem försåvidt de skadas utom tjänstgöring.

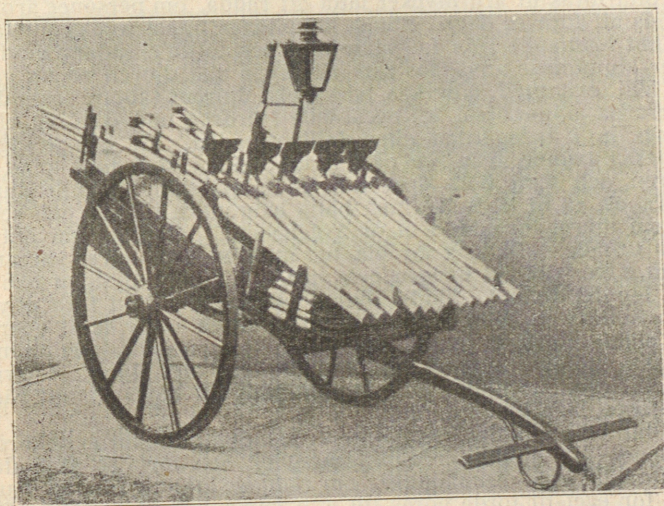
I händelse att jag afgår ur kåren förbinder jag mig att åter-
lämna allt i godt skick inom åtta dagar från mitt utträde.

..... den .....

.....
Namn.

Skydda våra skogar och mossar.

Den värsta faran för skogen, elden, kommer i år att erhålla en värdefull bundsförvant i de vedeldade lokomotiven. Det gäller då för de frivilliga brandkårerna att efter bästa förmåga organisera sig för skogseldsläckning. Rådgör med brandfogdarna i Edra socknar om vidtagandet af förebyggande åtgärder och anskaffa om möjligt redskap härför. Synnerligen lämpligt är att anskaffa särskilda eldsläckningskärror af nedanstående modell (se annons å sid. 26). Vidare borde anordnas föredrag om släckning af skogseld, moss- och ljunbrand, hvarvid lämpligen kan användas den af fanjunkare S. A. Dencker utgifna broschyren: »Om släckning af skogseld, moss- och ljunbrand» hvilken broschyr kan rekvireras från e. o. kammarskrifvare Hans Dencker, Landskrona, pris 30 öre.

Tvåhjulig redskapskärra,

att användas vid släckning af skogseld. Modellen anbefalld af Sveriges frivilliga brandkårers nya Riksförbund. Kärran är lastad med 15 spadar, 10 yxor, sågar, ämbar, linor m. m.

Rädda kreaturen!

Hur ofantligt ofta händer det ej att vid eldsvådor på landsbygden kreaturen innebrännas. Både ur djurskyddsvänlig som ock ur ekonomisk synpunkt är detta beklagligt.

Hvad kan göras för att hindra kreaturens innebränning?

Som förebyggande åtgärder äro att betrakta: Stall och ladugårdsbyggnader afskiljas helt från boningshuset. Helst böra de ligga på 30 à 40 meters afstånd därifrån. Väggarna af sten med eldsäkert tak, tegel, skiffer, eternit, eldsäkert halmtak eller papp-tak. Absolut ej af spån, säf eller halm om det kan undvikas. Inredningen helst så litet som möjligt af trä. Allt trävirke bör bestrykas med eldfärg. Tillräckligt många och breda dörrar.

Vid ladugårdar och stall med halmtak bör täckningen ofvanför alla dörrar förstärkas med extra glödgad grof stråltråd. Äfven är att rekommendera att fästa ett starkt ståltrådsnät öfver dörrarna (t. ex. jambonät) för att hindra, hvilket ofta sker, att täckningen faller ner och blockerar dörrarna. Dessutom borde kreaturen ofta föras ut, dels för att ej stockning skall ske vid en eventuell eldsvåda, dels för att få motion. Djur som äro vana att ofta föras ut äro mycket lätta att rädda, om personer äro tillhands att föra ut dem. Många kopplingar finnas hvilka tillåta ett snabbt lossnande från foderbordet. Dock torde ej sådana bindslen eller kopplingar användas som lössläppa alla djuren på en gång.

Vid eventuell eldsvåda böra helst djurens skötare lossa dem. Dörrarna öppnas så, att eventuellt tvärdrag undvikas om elden trängt in i ladugården eller stallbyggnaden. Vid hvarje utgång posteras tvänne män, en på hvardera sidan, som taga hand om djuren och föra bort dem till ett säkert ställe. Skulle djuren vägra att gå ut böra två man hålla hvarandra i hand och sedan bakom djuret föra detta ut ur byggnaden. Dessutom har det vid flera tillfällen visat sig fördelaktigt att man, om djuret vägrar att gå ut, tager det vid hornen och vrider hufvudet åt sidan och sedan för det framåt. Skulle djuren omöjligen stå att föra ut vore det synnerligen behjärtansvärdt om de af en säker skytt eller en van slaktare fort kunde aflifvas. Den som en gång hört de innebrända djurens ångestskrin, den glömmet det aldrig. Förvisso vill en hvar frivillig brandkårsman göra sitt bästa för att rädda kreaturen från innebränning.

Vid flera tillfällen hafva djurskyddsorganisationerna dekorerat personer för duktiga räddningsbragder och förvisso skall detta fortfarande ske. Anmälningar om räddade kreatur med eller utan fara för eget lif torde göras till e. o. kammarskrifvare Hans Dencker, Landskrona och torde de helst vara försedda med påskrift af myndighetspersoner som varit närvarande vid eller äga kännedom om räddningsarbetet.

Åtgärder vid eldsutbrott i hemmen.

Mindre eldsvådettillbud förekomma icke så sällan i hemmen, lampor och fotogénkök slås ikull eller explodera, gardiner och mattor fatta eld o. s. v. Det kan därför vara skäl, att meddela några enkla förhållningsregler, hvarigenom dessa små tillbud förhindras att bli till förhärjande eldsvådor.

För det första bör man veta, att eldsvådettillbud som uppkomma genom fotogén eller andra oljor äro synnerligen farliga och lätt kunna leda till stora förluster icke blott af egendom, utan också af lif. Genom att hålla vatten öfver brinnande oljor bidrar man endast att sprida elden till rummets alla delar. Jord och sand äro här de bästa släckningsmedlen, men då dylikt sällan äro till hands inom hemmen, gör man bäst i att kasta mjölk, aska eller liknande ämnen på lågorna. Har man prydnadsvaser i rummen är det en icke oäfven skyddsåtgärd att ha dem fyllda med sand för att användas vid sådana tillfällen. Ett täcke kastat öfver elden är likaledes ett godt medel att förhindra dess spridning.

I hvarje hem bör för öfrigt finnas en kolsyrespruta eller åtminstone en helfärdig assurancespruta, fylld med vatten, att ha till hands vid eldsutbrott, uppkomna af andra anledningar än af fotogén, bensin o. dyl.

Vid första misstanke om att ett eldsvådettillbud föreligger böra fönstren stängas, om de äro öppna. Brinnande gardiner skola genast ryckas ned och en helst fuktad filt eller ett täcke kastas öfver dem, hvarpå man trampar ut elden; den som rycker ned gardinerna bör emellertid vara klädd i ylle eller annan icke lätt antändlig dräkt.

Fotogénlampor, gaslågor eller ljus böra aldrig vara placerade i närheten af gardiner, då ett vindkast genom fönstret lätt kan föra gardinen till lågan.

Af största vikt är att icke förlora sinnesnärvaron. Att rusa ut, att göra misslyckade försök att släcka elden, att skrika, ropa och hetsa upp sig, ger elden blott större möjligheter att breda ut sig. Kan man icke omedelbart själf släcka elden, bör utomstående tillkallas och brandkåren allarmeras.

Skulle elden fatta tag i ens kläder, bör man genast slita af dem, kasta dem ned på golfvet och trampa ut elden, sedan man kastat första bästa tygstycke, en filt, en matta eller bordduk öfver dem. Brinna kläderna i den utsträckning, att man ej tror sig om att få af dem fort nog, skall man slå filten eller duken omkring sig, lägga sig ned på golfvet och rulla rundt. Under inga förhållanden skall man rusa ut, ty då sätter draget blott lågorna i kraftigare fart.

Om man vaknar vid att huset brinner bör man taga på sig skor och tofflor, vira en filt eller ett täcke omkring sig och binda en fuktad duk om hufvudet, så att munnen betäckes däraf; detta för att skydda lungorna för röken. Skulle rummet redan vara fullt af rök, bör man krypa utefter golfvet; röken höjer sig och den friskaste luften finnes vid golfvet. Om trappan redan brinner och är omöjlig att passera, så stäng dörren, rif sönder lakanen i breda band och knyt dessa samman till ett rep. Bind ena ändan i sängfoten eller något annat stadigt föremål och gå sedan ned efter repet hand öfver hand. Det är icke lätt, men fruktan för elden plägar stärka krafterna. I hvarje sofrum borde för öfrigt finnas en räddningslina med krok att haka fast i fönsterposten.

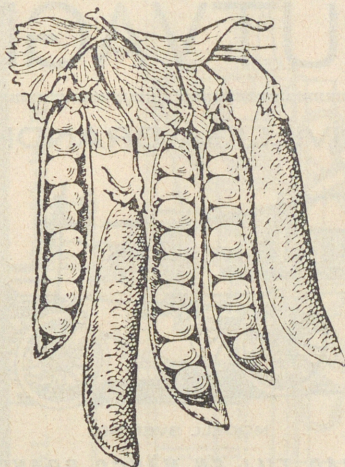
 *

Råd vid inköp af brandredskap.

Det är af synnerlig vikt att de redskap som de frivilliga brandkårerna använda äro tillverkade af prima materiel samt underkastade leveransprof af vederbörande säljare. Hur ofta har det ej händt att underhålligt redskap vid första allvarliga prof eller vid eldsvåda gått sönder och därmed ofta hindrat brandkåren från att fortsätta sitt släckningsarbete. Anskaffa därför endast prima sprutor och öfrigt brandredskap äfven om priset någon gång kan synas högt. Upplyningsvis kan meddelas att samtliga de i denna kalender annonserade brandredskapsfirmorna sedan gammalt äro kända för pålitligt, gediget och billigt arbete. Vänd Eder med största förtroende till dem och infordra prisuppgifter. Vid eventuella inköp åberopa denna kalender.

---

 *

Weibulls Grönsaksfröer

äro de bästa i marknaden. För-
säljas med garanterad grobarhet.
Begär vår illustr. —————

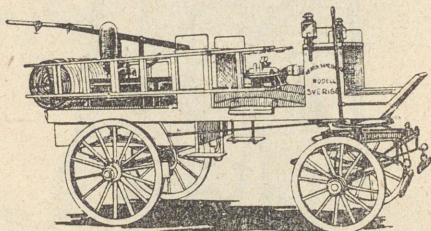
Ledare vid grönsaksodling,

innehållande sort- och kulturbeskrif-
ningar öfver i vårt land odlingsvärda
grönsaksvarieteter —————

W. WEIBULL, LANDSKRONA.

SPRUTVAGNAR

FÖR FRIVILLIGA BRANDKÅRER.

MODELL SVERIGE.

LEVERERAD TILL EN MÄNGD BRANDKÅRER.

LÄMPLIGASTE OCH MODERNASTE SPRUT-
VAGN FÖR FRIV. BRANDKÅRER, LANDTKOM-
MUNER, HERRGÅRDAR ETC.

UTRYCKNINGS- & TRANSPORT-
VAGNAR, AF OLIKA UTFÖRANDEN,
REDSKAPSKÄRROR

TVÅHJULIGA, AF ANBEFALLD MODELL, MED VERKTYG, ATT ANVÄNDAS
VID SLÄCKNING AF SKOGSELD.

VÄLSORTERADT LAGER AF:

BRANDSLANGAR, SLANGSTÄLL, SLANG-
KÄRROR, SLANGKOPPLINGAR, STRÅLRÖR,
MUNSTYCKEN ETC.

INFORDRA ANBUD!

A.-B. WILH. SONESSON & C:o.

STOCKHOLM.

.. MALMÖ ..

GÖTEBORG.

ALMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN Stockholm

E. Bergström & Co.

Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gefle 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

Telegramadress: IDEAL . . . Stockholm K.

Största lager och
tillverkning av:

Brandsegel,

Kopplingar,

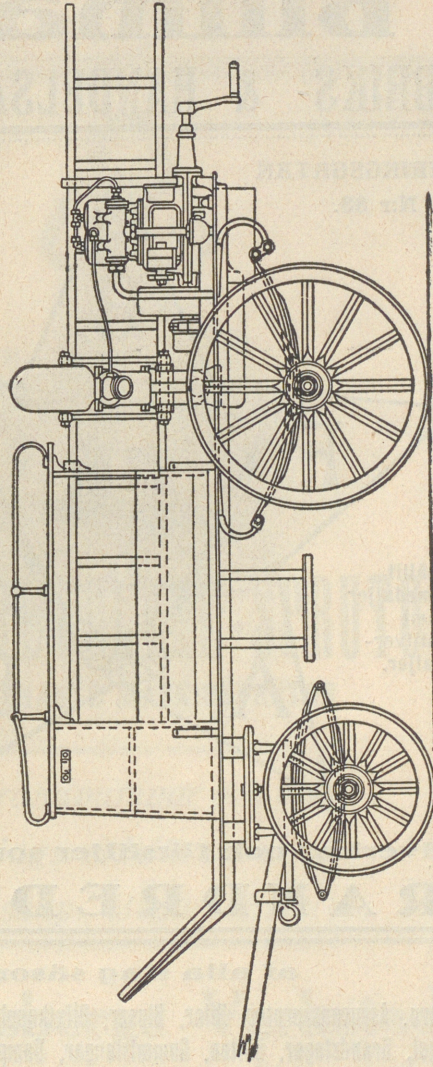
Slangar,

Slangkärror,

Stegar,

Sprutor,

m. m.

HENRIKSSONS MOTORSPRUTA.

HÖGSTA PREMIERABATT VID INKÖP.

Modern. Driftsäker. Billig. 100-tals i bruk.

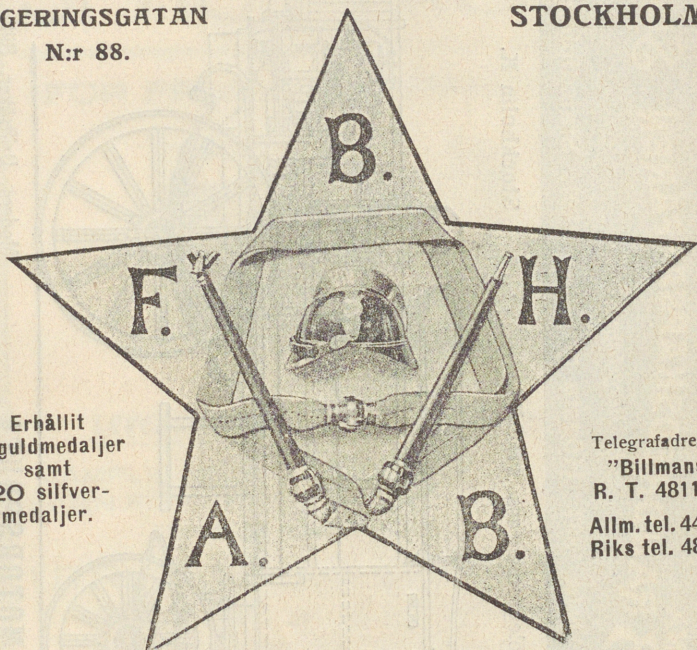
Billmans

FABRIKS- & HANDELSAKTIEBOLAG

REGERINGSGATAN

STOCKHOLM.

N:r 88.

Erhållit
2 guldmedaljer
samt
20 silfver-
medaljer.

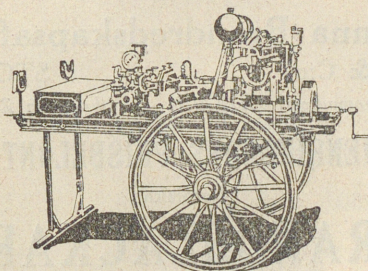
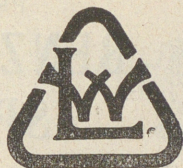
Telegrafadress:
"Billmans
R. T. 4811".
Allm. tel. 4480
Riks tel. 4811

Tillverkar och försäljer som specialitet
BRANDREDSKAP

af alla slag såsom:

Allarmhorn, Assuranssprutor, Bilar, Blusar, Blixtkopplingar, Brandposthufvuden, Brandsegel, Brändstegar, Bälten, Gummislangar, Hampslangar, Handkraftsprutor, Handlinor, Kaskar, Liffälten, Lifräddningslinor, Lyktor, Redskapskärror, "Rekord"-kopplingar, Rockar, Rutschdukar, Rökapparater, Skarfstegar, Skruvkopplingar, Strålrör, Sugslangar, Kolsyresprutor, Ångsprutor, Motorsprutor, Uåiformspersedlar.

Kataloger och prisuppgifter på begäran.

PENTA-REVOLVER-SPRUTOR

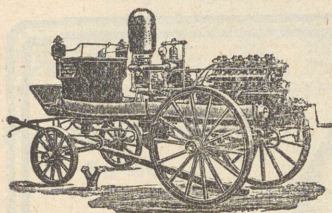
MODERNASTE MASKINSPRUTOR

*Brandpumpar och all
slags eldsläcknings-
redskap. Begär offert!*

Ludvigsbergs Verkstad.

Avdelning av Luth & Roséns Elektr. A.-B.

STOCKHOLM.

HENRIKSSONS
PRISBELÖNTA
**BENZINMOTOR-
SPRUTOR**

försäljas genom

Allmänna Brandredskapsaffären.
E. Bergström & C:o. STOCKHOLM K.

Telegramadress: "IDEAL". — Rikstelefon 2258.

Pumprapid.

HENRIKSSONS PRISBELÖNTA

kemiska

BRANDSLÄCKARE

"RAPID" och "PUMPRAPID", Mod. 1911, 12 liter.

"HENRIKSSONS BRANDSLÄCKARE N:r 76,

Modell 1914, 12 liter". — *Nytt för året!*

N:r 76.

Införda offert från Generalagenten:

Hugo Knochenhauer, Stockholm 7.

Tel.-adr.: "Knochenhauer". Riks och Allm. t. 6799.

HENRIKSSONS PRISBELÖNTA

HANDKRAFTSPRUTOR

försäljas genom Hrr Järn- & Redskapshandlare samt i parti från fabriken.

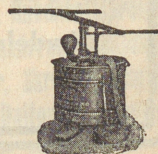
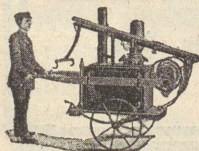
A.-B. S. HENRIKSSONS
Sprutfabrik och Mekaniska Verkstad.

STOCKHOLM Sö.

Telegramadress:

Sprutbolaget.

Rikstelefon 60 53.

Eldsläckningsattiralj

af alla slag samt

⋮⋮⋮ *Slangar* ⋮⋮⋮

af Jonsered's öfverträffliga fabrikat

levereras bäst och billigast af

Ingeniör David Gip,

4:e Långgatan N:r 5, Göteborg.

□ □ □ □

Genom öfverenskommelse granskas all utgående brandattiralj af Öfverbrandmästaren C. A. CARLSSON och Verkmästaren KLAES L. CARLSSON vid Göteborgs brandkår.

□ □ □ □

Ritningar och förslag till brandstationer upprättas på begäran.

Praktiskt och billigt.

Tidskrift
för
Sveriges frivilliga brandkårer.

Utkommer en gång i månaden och kostar för år kr.
2:—, postarvodet inberäknadt.

Alla, som intressera sig för ett ordnad eldsläckningsväsen, särskildt på landsbygden, och som vilja följa med den frivilliga brandkårsrörelsen i vårt land, böra prenumrera på denna tidskrift.

Tidskriften kan äfven rekvireras hos utgifvaren, adr. Landskrona.

Landskrona Tryckeri
— Aktiebolag —

rekommenderar sig för utförande af
alla slags trycksaker för föreningar
och enskilda. Billigaste prisberäk-
ning. Snabbaste utförande. - - -

